

Sygn. akt III RC 235/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 2 grudnia 2013 r.

Sąd Rejonowy w Prudniku III Wydział Rodzinny i Nieletnich

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSR Aleksandra Ciągiewicz-Miśta

Protokolant: Michał Romaniuk

po rozpoznaniu w dniach 21 października i 2 grudnia 2013 r. w P.

na rozprawie sprawy

z powództwa mał. Ł. M. zast. przez A. S. (1)

przeciwko R. M. (1)

o podwyższenie alimentów

I. Zasądza od pozwanego R. M. (1) na rzecz mał. powoda Ł. M. alimenty w kwocie po 650 zł /sześćset pięćdziesiąt złotych/ miesięcznie, płatne do rąk matki dziecka A. S. (1), poczynając od dnia 03.09.2013 roku, do dnia 15-go każdego następującego po sobie miesiąca z góry z ustawowymi odsetkami w razie zwłoki w płatności którejkolwiek z rat, w miejsce alimentów ustalonych w ugodzie zawartej przed SR w Prudniku w dniu 13.02.2009 roku w sprawie IIIRC 23/09 w kwocie po 465 zł miesięcznie;

II. W pozostałym zakresie powództwo oddala;

III. Zasądza od pozwanego R. M. (1) na rzecz A. S. (1) kwotę 415 zł tytułem zwrotu części kosztów zastępstwa procesowego;

IV. Nakazuje ściągnąć od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa kwotę 111 zł tytułem opłaty sądowej od której strona powodowa była zwolniona;

V. Wyrokowi w pkt. I nadaje rygor natychmiastowej wykonalności.

Sygn. akt III RC 235/13

UZASADNIENIE

A. S. (1), reprezentowana przez profesjonalnego pełnomocnika, działając jako przedstawicielka ustawowa małoletniego powoda Ł. M., pozwem z dnia 3 września 2013 r. domagała się podwyższenia alimentów od pozwanego R. M. (1) ustalonych ugodą zawartą przed Sądem Rejonowym w Prudniku z dnia 13 lutego 2009 r. w sprawie o sygnaturze III RC 23/09, z kwoty po 465 zł na kwotę po 1.000 zł miesięcznie. Wniosła także o zasądzenie od pozwanego na rzecz małoletniego powoda kosztów postępowania.

W uzasadnieniu wskazała, iż w czasie zawierania ugody w przedmiocie alimentów w 2009 r. małoletni powód miał 6 lat, uczęszczał do przedszkola. Matka powoda pracowała na 1/2 etatu za wynagrodzeniem ok. 1.000 zł miesięcznie.

Małoletni wraz z matką i jej mężem mieszkali w wynajmowanym mieszkaniu. A. M. podniosła, że obecnie sytuacja uległa diametralnej zmianie – zwiększyły się usprawiedliwione potrzeby powoda, zmianie uległa także sytuacja rodzinna przedstawicielki ustawowej powoda. Ł. M. ma obecnie 10 lat, chodzi do IV klasy szkoły podstawowej, korzysta w korepetycji z matematyki w kwocie 40 zł tygodniowo, uczęszcza na zajęcia tańca w kwocie 100 zł miesięcznie. Ponadto małoletni korzysta z odpłatnej psychoterapii. Koszt utrzymania małoletniego powoda A. M. oszacowała na kwotę ok. 1.100 – 1.200 zł miesięcznie, a w razie choroby syna suma ta jest większa o 150-200 zł. Przedstawicielka ustawowa małoletniego powoda dodała, że z obecnego związku małżeńskiego w 2010 r. urodziła córkę, a w 2012 r. syna, który ma poważne problemy zdrowotne. A. S. (1) nie pracuje, opiekuje się dziećmi. Rodzina utrzymuje się w wynagrodzenia męża A. A. S., i zasiłków z OPS. Obecnie A. S. (2) przebywa na zwolnieniu lekarskim. R. M. (1) nie uczestniczy w życiu małoletniego, nie kontaktuje się z nim.

Pozwany R. M. (1) na rozprawie w dniu 21 października 2013 r. wniósł o oddalenie powództwa w całości.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Ugodą zawartą przed Sądem Rejonowym w Prudniku z dnia 13 lutego 2009 r., w sprawie o sygn. akt III RC 23/09, R. M. (1) zobowiązał się do płacenia na rzecz mał. Ł. M. alimentów w kwocie po 465 zł miesięcznie.

W tym czasie małoletni Ł. M. miał 6 lat, uczęszczał do przedszkola, którego koszt wynosił ok. 100 zł miesięcznie. Miał sfinansowane wyżywienie w przedszkolu przez OPS w formie zasiłku celowego. A. S. (1) (wówczas G.) była zarejestrowana w urzędzie pracy jako osoba bezrobotna bez prawa do zasiłku. Małoletni wraz z matką oraz jej konkubentem A. S. (3) mieszkali w wynajmowanym mieszkaniu, za które czynsz wynosił 500 zł miesięcznie.

(dowód: protokół rozprawy w treścią ugody – k. 19 akt III RC 23/09,

odcinek wpłaty za przedszkole – k. 5 w/w akt,

zaświadczenie z PUP – k. 4 w/w akt,

decyzja OPS – k. 3 w/w akt,

uzasadnienie pozwu – k. 2 w/w akt)

R. M. (1) prowadził w tamtym czasie działalność gospodarczą polegającą na pielęgnacji i wycinie drzew, z której roczny przychód za 2008 r. wynosił ok. 61.000 zł, z czego składki na ubezpieczenia społeczne, zdrowotne i podatek wynosiły ok. 6.500 zł. Pozwany wynajmował mieszkanie, którego koszty utrzymania wynosiły ok. 570 zł miesięcznie.

(dowody: rachunki i faktury – k. 15-16 akt III RC 23/09,

zaświadczenie Naczelnika US – k. 17 w/w akt,

uzasadnienie odpowiedzi na pozew – k. 11-13 w/w akt)

Obecnie A. S. (1) nadal pozostaje osobą bezrobotną bez prawa do zasiłku. Poza małoletnim powodem ma jeszcze dwoje małoletnich dzieci – trzyletnie i dziesięciomiesięczne, których ojcem jest jej obecny mąż. Rodzina mieszka w mieszkaniu, którego koszt utrzymania to około 800 zł miesięcznie, dodatkowo rodzina zakupuje opał. Mąż A. S. (1) pracuje jako ślusarz spawacz za wynagrodzeniem ok. 1.600 zł netto, choruje na schizofrenię. A. S. (1) pobiera zasiłek rodzinny na troje dzieci w łącznej kwocie 340 zł miesięcznie.

Najmłodsze dziecko A. I. S., ma poważne problemy zdrowotne, w związku z tym wymaga zwiększonych wydatków na konsultacje lekarskie i leczenie. W dniu 19 listopada 2013 r. wydane zostało orzeczenie o niepełnosprawności małoletniego.

Córka A. S. (1) uczęszcza do przedszkola, koszt wyżywienia w przedszkolu to kwota 84 zł miesięcznie.

(dowód: zaświadczenie z PUP – k. 14,
akty urodzeń małoletnich – k. 21,
rachunki i faktury – k. 18-20, 31,
umowa o pracę – k. 17,
decyzje OPS – k. 15, 16,
dokumentacja lekarska – k. 22-24, 32, 33,
orzeczenie o niepełnosprawności – k. 57,
przesłuchanie A. S. (1) – k. 44)

Małoletni Ł. M. ma obecnie 10 lat, uczęszcza do IV klasy szkoły podstawowej. Małoletni ma problemy z nauką, chodzi na korepetycje z matematyki, których miesięczny koszt to 160 zł. Ł. M. ma także problemy emocjonalne, pozostaje pod kontrolą psychologa. Po badaniu w poradni psychologiczno-pedagogicznej małoletni zalecone ma korzystnie z pomocy szkoły i poradni, pracę samokształceniową w domu oraz konsultację neurologiczną. W ostatnim czasie pojawiły się i małoletniego problemy zdrowotne – wykryto u niego tzw. ruchomą nerkę, musi przestrzegać diety. Ponadto małoletni ma złe wyniki badań laboratoryjnych, z tego powodu jest diagnozowany.

(dowód: przesłuchanie A. S. (1) – k. 44,
opis wyników badań psychologicznych – k. 55,
opinia poradni psychologiczno-pedagogicznej – k. 56,
karta leczenia szpitalnego – k. 34-35,
wyniki badań laboratoryjnych – k. 54)

R. M. (1) pozostaje w związku małżeńskim, wraz z żoną oczekuje dziecka, które ma się urodzić w styczniu 2014 r. Pozwany pracuje jako magazynier, zarabia około 2.000 zł netto. Żona pozwanego – W. M. pracuje na 1/2 etatu w świetlicy środowiskowej, zarabia ok. 800 zł netto miesięcznie.

Małżonkowie mieszkają wraz z dziesięcioletnią córką żony pozwanego w domu otrzymanym przez W. M. z spadku. Dom jest stary, wymaga gruntownego remontu. W związku z zakupem elementów do pieca grzewczego, kosiarki, opału, wymianą ogrzewania, pozwany zaciągnął kredyty, których miesięczna rata wynosi łącznie 500 zł.

W. M. otrzymuje na utrzymanie córki od jej ojca kwotę 200 zł miesięcznie.

(dowody: karta ciąży – k. 42, 43,
zaświadczenie pracodawcy – k. 29,
dokumenty dotyczące kredytu – k. 36-41,
przesłuchanie R. M. (1) – k. 45, 58,
PIT – 37 – k. 50-53)

R. M. (1) rzadko widuje się z synem – 2-3 razy w roku. Nie skontaktował się psychologiem w sprawie spotkań z dzieckiem, do czego był zobowiązany orzeczeniem sądu dotyczącym kontaktów z synem. W jego ocenie kontakty są utrudniane przez matkę małoletniego oraz jej obecnego męża.

(dowody: przesłuchanie A. S. (1) – k. 44,

przesłuchanie R. M. (1) – k. 45,

zaświadczenie psychologa – k. 30)

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo zasługuje na częściowe uwzględnienie.

Podstawą ustalenia stanu faktycznego były przede wszystkim dowody z przesłuchania stron, oraz z dokumentów przedłożonych przez strony (m.in. potwierdzeń wpłat, rachunków i faktur, zaświadczeń o zatrudnieniu i zarobkach, zaświadczeń organów administracji, zaświadczeń lekarskich i dokumentacji medycznej). Sąd nie znalazł powodów, dla których miałyby podważać wiarygodność któregośkolwiek dowodu.

Na wstępie rozważań wskazać należy, iż art. 96 kro nakłada na rodziców obowiązek troski o fizyczny i duchowy rozwój dziecka. Zaś wedle art. 133 § 1 kro rodzice obowiązani są do świadczeń alimentacyjnych względem dziecka, które nie jest w stanie utrzymać się samodzielnie. Stosownie do dyspozycji art. 135 § 1 kro zakres świadczeń alimentacyjnych zależy od usprawiedliwionych potrzeb uprawnionego oraz od zarobkowych i majątkowych możliwości zobowiązanego. Zawsze jednak każde dziecko musi mieć zapewnione podstawowe warunki egzystencji w postaci wyżywienia zapewniającego jego prawidłowy rozwój fizyczny, stosowną do wieku odzież, środki na ochronę zdrowia, kształcenie podstawowe i zawodowe oraz na ochronę jego osoby

i majątku. Przez ustawowe określenie "możliwości zarobkowe i majątkowe" rozumieć z kolei należy nie tylko zarobki i dochody rzeczywiście uzyskiwane ze swojego majątku, lecz te zarobki i te dochody, które osoba zobowiązana może i powinna uzyskiwać przy dołożeniu należytej staranności i przestrzeganiu zasad prawidłowej gospodarki oraz stosownie do swoich sił umysłowych i fizycznych [Z. Krzemiński, Alimenty i ojcostwo. Komentarz, Oficyna, 2008, wyd. III].

Wysuwane przez przedstawicielkę ustawową małoletniego Ł. M. żądanie zmiany wysokości należnych mu alimentów swoją podstawę znajduje w treści art. 138 kro, zgodnie z którym, w razie zmiany stosunków, można żądać zmiany orzeczenia dotyczącego obowiązku alimentacyjnego. Warunkiem stosowania regulacji prawnej przewidzianej w art. 138 kro jest zaistnienie zmiany stosunków, czyli zmiany polegającej na istotnym zwiększeniu się albo zmniejszeniu usprawiedliwionych potrzeb uprawnionego lub możliwości zarobkowych i majątkowych zobowiązanego. Celem rozważenia, czy przedmiotowa przesłanka miała miejsce w niniejszej sprawie, Sąd na podstawie zgromadzonego materiału dowodowego, przeanalizował sytuację: materialną i osobistą małoletniego powoda, jak również jego ustawowej przedstawicielki, a także procesy zmian w nich zachodzących od momentu ustalenia alimentów w ugodzie zawartej przed Sądem Rejonowym w Prudniku w dniu 13 lutego 2009 r., w sprawie III RC 23/09, jak również zmiany w możliwościach majątkowych i zarobkowych pozwanego w tym okresie.

Analizując zgromadzony w sprawie materiał dowodowy należało uznać, że sytuacja małoletniego powoda od daty poprzedniego ustalenia alimentów na jego rzecz od R. M. (2), do dnia orzekania w niniejszym postępowaniu, uległa istotnej zmianie. Od ostatniego ustalenia alimentów minęło niemal pięć lat. Już tylko z tego powodu oczywistym jest wzrost kosztów utrzymania małoletniego Ł. M., podyktowany chociażby rosnącą inflacją. Ponadto niemal pięć lat temu powód miał sześć lat – uczęszczał do przedszkola. Obecnie małoletni uczęszcza do IV klasy szkoły podstawowej. Wzrost potrzeb powoda uzasadnia więc również jego wiek i etap życia, w jakim się znajduje. Koszty książek i przyborów szkolnych, wyżywienia, odzieży i środków higieny adekwatnych do wieku powoda, są wyższe niż koszty

zapotrzebowania dziecka uczęszczającego do przedszkola. Dodać ponadto należy, że w ostatnim czasie pojawiły się u powoda kłopoty zdrowotne, generujące dodatkowe, jednak nie istotnie wysokie czy stałe koszty.

Analizując status życiowy inicjującej w imieniu małoletniego powoda niniejsze postępowanie, uznać należy, iż jej sytuacja zawodowa nie uległa zasadniczej zmianie. Wcześniej A. S. (1) była osobą bezrobotną, bez prawa do zasiłku, mieszkała z synem i konkubentem, pozostawała na utrzymaniu konkubenta. Obecnie przedstawicielka ustawowa powoda nadal pozostaje osobą bezrobotną, pozostaje na utrzymaniu męża, z którym mieszka wraz z dziećmi. Nie ulega wątpliwości, że zmianie uległa sytuacja życiowa A. S. (1), ze związku z obecnym mężem ma dwoje małoletnich dzieci, z czego jedno ma orzeczoną niepełnosprawność.

Dokonując oceny sytuacji majątkowej i zarobkowej pozwanego, przyjęć należy, że zmieniała się ona niekorzyśń. Wcześniej prowadził on działalność gospodarczą, mieszkał sam w wynajmowanym mieszkaniu, powód był jedyną osobą na jego utrzymaniu. Obecnie R. M. (1) zatrudniony jest za wynagrodzeniem ok. 2.000 zł miesięcznie, na utrzymaniu ma żonę pracującą w niepełnym wymiarze czasu pracy (1/2 etatu), a w przyszłym miesiącu (styczeń 2014 r.) urodzi mu się dziecko. Mieszka w domu żony, starym i wymagającym remontów.

Sąd nie mógł uwzględnić powództwa w całości. Podkreślić należy, że koszty wychowania i utrzymania uprawnionego do alimentów powinny być oceniane z uwzględnieniem możliwości zarobkowych i majątkowych zobowiązanego do alimentów, jak również jego stopy życiowej. Dla określenia usprawiedliwionych potrzeb powoda zasadnicze znaczenie miała też kwestia zamożności i sytuacji życiowej jego matki. Zwrócić należy uwagę, że dochód A. S. (1) i jej męża wynosi łącznie ok. 1.950 zł. Wskazywanie przez nią, że utrzymanie Ł. M. wynosi 1.100-1.200 zł, a w czasie choroby o 200 zł więcej, prowadzi do wniosku, że miesięczne wydatki na małoletniego powoda przekraczającą ponad dwukrotnie miesięczne koszty utrzymania pozostałych członków rodziny (A. S. (1), jej męża i dwojga dzieci). Wobec tego w ocenie Sądu wskazywana przez A. S. (1) kwota utrzymania małoletniego powoda jest kwotą albo niewiarygodną, albo też syn ma stworzony przez nią model konsumpcji, który znacznie odbiega od poziomu zamożności samej A. S. (1) i pozostałych członków jej rodziny. Podobnie ocenić należy standard utrzymania powoda w zestawieniu ze stopą życiową jego ojca. R. M. (1) pracuje jako magazynier za wynagrodzeniem ok. 2.000 zł netto. Biorąc pod uwagę obecne warunki społeczno – ekonomiczne i sytuację na rynku pracy, a także zawodowe wykształcenie pozwanego, osiągnięty przez niego dochód należy ocenić jako odpowiadający jego możliwościom zarobkowym. W sytuacji, gdy R. M. (1) ma rodzinę – żonę i jej córkę, a wkrótce (w styczniu 2014 r.) urodzi mu się dziecko, trudno jest wymagać od pozwanego, by dla wyższych zarobków pracował po kilkanaście godzin dziennie czy wyjeżdżał za granicę. Porównując standard życia rodziny pozwanego – ok. 3.000 zł (2.000 zł dochód pozwanego + 800 zł dochód jego żony + 200 zł alimentów na córkę żony) na pięć osób (pозwany, jego żona, mające urodzić się dziecko, córka żony i powód), przy wydatkach związanych ze spłatą kredytów zaciągniętych na uzasadnione cele (remont domu, wymiana elementów pieca) alimenty od R. M. (1) na rzecz powoda w kwocie żądanej przez stronę powodową są nieadekwatne do możliwości zarobkowych i sytuacji majątkowej pozwanego. Podkreślić ponownie należy, że zaspokajanie potrzeb dzieci musi się mieścić w rozsądnych granicach, a w aspekcie finansowym być na miarę możliwości jego rodziców. Warto również dodać, wobec żądania powoda ponad dwukrotnego zwiększenia kwoty alimentów, że z materiału dowodowego nie wynika, by potrzeby małoletniego powoda wzrosły ponad dwukrotnie od 2009 r.

Biorąc pod uwagę powyższe okoliczności Sąd przyjął, że koszt utrzymania małoletniego powoda należy określić według przeciętnych kosztów utrzymania dzieci w jego wieku w rodzinach żyjących na poziomie zbliżonym do standardu życia członków rodzin stron (ok. 500-600 zł), zwiększony o ok. 100-200 zł miesięcznie z uwagi na problemy psychologiczne i zdrowotne powoda. Podkreślić również należy, że obecnie stwierdzone dolegliwości nie generują – jak wynika z materiału dowodowego – u Ł. M. istotnych i stałych kosztów – są to zalecenia lekkostrawnej diety, unikanie wysiłku fizycznego, badania laboratoryjne.

Mając na uwadze zdarzenia i ustalenia opisane wyżej, zważając na fakt, iż potrzeby małoletniego Ł. M. wzrosły, jak również mając na względzie, iż sytuacja zarobkowa, majątkowa i życiowa pozwanego, jak i przedstawicielki ustawowej powoda pogorszyła się, Sąd podniósł wysokość alimentów do kwoty 650 zł miesięcznie. Alimenty we wskazanej kwocie mieszczą się w ramach możliwości zarobkowych i majątkowych pozwanego, z uwzględnieniem jego

sytuacji zawodowej i osobistej. Tak ustalona kwota alimentów, przy niewielkim wkładzie finansowym matki powoda (która otrzymuje zasiłek rodzinny na syna) pozwoli w ocenie Sądu na zaspokojenie bieżących, uzasadnionych potrzeb małoletniego.

Na podstawie art. 481 § 1 i 2 kc Sąd zasądził od pozwanego na rzecz małoletniego powoda ustawowe odsetki na wypadek zwłoki w płatności którejkolwiek z rat świadczenia.

O kosztach procesu od pozwanego Sąd orzekł zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik procesu, wynikającą z art. 98 kpc. Koszt procesu w niniejszej sprawie stanowiła opłata od pozwu, od której strona powodowa była zwolniona. Przedmiot sporu stanowiła wartość alimentów będąca różnicą między kwotą 1.000 zł alimentów żadaną pozwem, a kwotą poprzednich alimentów - 465 zł, czyli kwota 535 zł. Orzekając o alimentach w wysokości 650 zł, należało przyjąć, że powództwo zostało uwzględnione w 35 % (185 zł). W tej proporcji opłata od uwzględnionej części pozwu wyniosła 111 zł (185 zł x 12 x 5%), i na podstawie art. 113 ust. 1 ustawy o kosztach w sprawach cywilnych Sąd zasądził tę kwotę od R. M. (1) na rzecz Skarbu Państwa.

W tej samej proporcji Sąd obciążył pozwanego kosztami zastępstwa procesowego strony powodowej, w oparciu o stawki przewidziane w rozporządzeniu Ministra Sprawiedliwości z 28 września w sprawie opłat za czynności radców pranych (35% x 1.200 zł = 415 zł)

Nadanie wyrokowi w pkt IV rygoru natychmiastowej wykonalności znajduje uzasadnienie w treści art. 333 § 1 kpc.

Mając powyższe na uwadze i powołane wyżej przepisy orzeczono jak w sentencji.